

БИЛТЕН

Бр. 29
МАЈ 2024.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....	3
ОБЈАВЉЕН МАНИФЕСТ „НА ПУТУ ЗА ЕВРОПУ“ 2024-2029.....	3
ПОЛИМЕРНИ КОМПОЗИТНИ ПРАГОВИ И ПРЕПОРУКЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ.....	4
ОДРЖАН САСТАНАК UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ.....	6
ОДРЖАН САСТАНАК ПЛАТФОРМЕ ЗА РАЗВОЈ ТАЛЕНАТА И СТРУЧНОСТИ.....	7
УНАПРЕЂЕЊЕ ИСКУСТВА ПУТНИКА ПОМОЋУ УПОТРЕБЕ ГЕНЕРАТИВНЕ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ.....	8
ПРИМЕНА ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ МОНАКО КОЈОМ УПРАВЉА SNCF.....	9
УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....	10
ОДРЖИВЕ ПРОМЕНЕ У КОМПАНИЈАМА УЗ СПРОВОЂЕЊЕ ЗЕЛЕНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ.....	10
САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ STAFFER ПРОЈЕКТА.....	11
130. САСТАНАК SER ГРУПЕ ДИРЕКТОРА ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ.....	12

ОБЈАВЉЕН МАНИФЕСТ „НА ПУТУ ЗА ЕВРОПУ“ 2024-2029

Заједница европских железница и инфраструктурних компанија (CER) представила је у Европском парламенту манифест „На путу за Европу“ како би промовисала политику прилагођену железничком сектору у оквиру новог састава парламента ЕУ за период од 2024. до 2029. године. Поменути документ представља визију CER-а за квалитетно функционисање услуга превоза путника и робе железницом, као и за железничку инфраструктуру високог капацитета.

Идентификоване су четири основе које би требало да обликују будућу политику:

1. Фер конкурентност између свих видова саобраћаја

Упркос досадашњим напорима, тренутни регулаторни оквир није праведан за железницу јер доноси бројне трошкове и обавезе које нису наметнуте другим видовима саобраћаја. Остаје много тога да се уради како би се исправила неравнотежа у условима и ценама за приступ инфраструктури, опорезивању енергије, правилима ПДВ-а и различитим друштвеним условима, посебно у односу на друмски сектор.

2. Адекватно финансирање железнице

Железници је потребно фер, дугорочно и свеобухватно финансирање. Задовољење инфраструктурних инвестиционих потреба железничког сектора захтеваће већи буџет ЕУ за транспорт, укључујући нове изворе финансирања ЕУ, као што су наменски приходи из система ЕУ за трговину емисијама.

3. Увођење кључних дигиталних алата за железницу

Укључује примену Европског система за управљање железничким саобраћајем (ERTMS), Система за дигитално управљање капацитетима железничке мреже (DCM), Система за дигитално аутоматско спајање вагона (DAC) кључног за превоз робе, као и примену отвореног модела продаје и дистрибуције карата (OSDM) за лакше издавање међународних карата. Поменути дигитални алати побољшавају железничке услуге за крајње кориснике и смањују трошкове.

4. Еколошки приступ тржишту и политици конкурентности

Потребно је да се политиком конкурентности на бољи начин обухвати климатска и еколошка политика ЕУ и да се избегне сваки прелазак на видове транспорта који више загађују.

Извор: <https://www.cer.be/cer-positions/cer-manifesto-on-track-for-europe-2024-2029>

ПОЛИМЕРНИ КОМПОЗИТНИ ПРАГОВИ И ПРЕПОРУКЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ

Приказ два различита типа полимерних прагова

Међународна железничка унија (UIC) објавила је документ Међународно железничко решење **IRS 70701 „Полимерни композитни прагови и препоруке за употребу“**. Циљ документа је да допуни постојеће стандарде за ову област, конкретно међународни стандард **ISO 12856**. Поменути документ се бави употребом полимерних композитних прагова на колосецима са туцаником и полимерним композитним праговима за колосеке на равној подлози без туцаника. Међународно железничко решење **IRS 70701** замениће **Објаву UIC 901**, пружајући пример како се користе полимерни материјали.

Документ резимира следеће:

- Препоруке за употребу полимерних композитних прагова као алтернативу дрвеним праговима,
- Захтеве за процес квалификације и процедуре контроле квалитета,
- Техничке и економске налазе засноване на актуелним сазнањима у вези прагова, носача стубова и греда од полимерних композита.

Документ је развијен у оквиру Радне групе за питања међународних железничких решења у погледу композитних пластичних прагова. Највећи допринос у развоју документа дале су колеге из Француских и Немачких железница, као и управљач инфраструктуре Италијанских железница.

Документ се може преузети са следећег линка <https://shop.uic.org/en/505-rolling-stock/14725-polymeric-composite-sleepers-recommendations-for-use.html>.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-publishes-irs-70701-polymeric-composite-sleepers-recommendations-for-use>

ОДРЖАНА UIC РАДИОНИЦА „НУЛТИ ОТПАД“

Швајцарске железнице (SBB) биле су домаћини радионице “Нулти отпад” са техничком посетом, одржаној крајем априла на главној железничкој станици у Цириху, и том приликом су истакнуте добре праксе које спајају међусекторску сарадњу и иновације у смањењу железничког отпада. Радионици је присуствовало око 35 учесника из железничких компанија, консултантских фирми и добављача из железничке индустрије из Француске, Швајцарске, Италије, Кореје, Аустрије, Холандије, Јапана, Финске и Велике Британије, заједно са 28 онлајн учесника.

Радионица је завршена са позивом заинтересованим странама из железничког транспорта да:

- Унапреде сарадњу;
- Прихвате нове одрживе пословне моделе у систем пословања;
- Упознају се са системским изазовима нестанка ресурса;
- Узму у обзир вредност имовине и скривене трошкове пројеката од самог почетка;
- Промовишу поновно коришћење материјала како би се смањила потреба за сировинама;
- Успоставе партнерства са локалним властима и са другим секторима, како би се затворио круг животног циклуса производа и предлога нових производа;
- Уче од других сектора, као што је грађевински, где је улога пројектаната кључна за успешност циркуларности пројеката;
- Обезбеде да нове идеје буду прихваћене на нивоу руководства ради боље интегрисаности
- Обезбеде транспарентност кроз цео ланац снабдевања;
- Искористе предности вештачке интелигенције (AI) у циљу повећања могућности за иновирање пословања.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/the-4th-uic-zero-waste-railways-workshop-held-successfully-in-zurich-at-sbb>

ОДРЖАН САСТАНАК UIC ПЛАТФОРМЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ

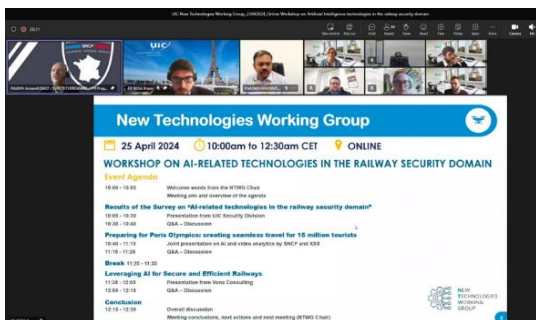

Платформа за безбедност Међународне железничке уније (UIC) одржала је радионицу крајем априла о технологијама повезаним са вештачком интелигенцијом (AI) у домену безбедности железнице, заједно са радним групама за људске ресурсе, за борбу против саботажа, упада и напада, као и за нове технологије.

Представљен је актуелни пројекат Шведских железница „Безбедност у јавном окружењу – јавни превоз“, у оквиру којег се развијају две различите обуке о безбедности. Затим су представљени и резултати спроведене анкете: „Мрежа за брзе

одговоре у вези крађе метала“, која је показала пораст у крађи метала, што доводи до значајног финансијског утицаја, кашњења и оперативних застоја. Након тога, представник Немачких железница одржао је презентацију под називом „Крађа метала – стари проблем, нова решења“.

Затим је представљен резиме одржане радионице о вештачкој интелигенцији у домену безбедности на железници, као и о садашњим и пожељним будућим законодавним оквирима за примену различитих AI софтвера. Представљени су случајеви употребе AI по фазама примене, потенцијални будући утицаји на радну снагу и будући изазови у правцу примене AI у домену безбедности железнице.

Председавајући Радне групе за нове технологије, **Armand Raudin**, презентоваo је како се **SCNF** припрема за Олимпијске игре у Паризу креирањем несметаног путовања за 15 милиона туриста, експерименталном применом AI апликације намењене за безбедност. Затим је агенција **Vona Consulting** дала преглед о томе како се генеративне апликације AI могу искористити да би се обезбедиле сигурне и ефикасне железнице.

Међународна железничка унија ће наставити да ради на теми употребе вештачке интелигенције, са циљем да до краја године изradi документ са смерницама за потенцијалне случајеве употребе.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-security-platform-holds-the-steering-committee-and-three-working-group>

ОДРЖАН САСТАНАК ПЛАТФОРМЕ ЗА РАЗВОЈ ТАЛЕНАТА И СТРУЧНОСТИ

Састанак UIC Платформе за развој талената и стручности одржан је у Бечу крајем априла, у организацији Аустријских железница (ÖBB) са циљем подстицања сарадње и изградње боље железничке будућности. Догађају су присуствовали руководиоци за људске ресурсе, а ове године фокус је стављен на кључне стратегије за привлачење, обуку и задржавање талената на железници. Поред тога, одржана је и радионица о развоју и задржавању талената.

Теме састанка односиле су се на активности следећих радних група:

- **Мрежа центара за обуку (TCN):**
 - Садашњост: Истраживање и унапређење симулације железничке обуке
 - Будућност: Прилагодљива обука за дигитално доба
- **Таленти на железници (RT):**

Остварени резултати:

 - Сарадња на развоју софтверских програма за период 2024-2025
 - Железнички таленти: Изградња онлајн заједнице за стручњаке и размену талената
 - Програм за едукацију и менторство
- **Едукација, иновације и истраживања (EIR)**
 - Едукација: У потрази за ефикасним и цењеним методама за самоучење
 - Иновације: На који начин дигитализација, вештачка интелигенција и LHP платформа, уз софтвер за људске ресурсе, вођени вештачком интелигенцијом за учење, мењају систем учења у будућности?
 - Истраживања: Да ли се безбедност и пословни учинак машиновођа могу побољшати коришћењем искустава проистеклих из ризика?

Поменута платформа UIC-а омогућује размену знања, обликујући будућност развоја талената на железници. Пројекат који се реализује путем радионица пружа свеобухватну мрежу и алате за идентификацију и препознавање, чинећи вештине запослених видљивим и делотворним.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/the-talent-and-expertise-development-platform-tedp-holds-its-spring-event>

УНАПРЕЂЕЊЕ ИСКУСТВА ПУТНИКА ПОМОЋУ УПОТРЕБЕ ГЕНЕРАТИВНЕ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Први састанак Радне групе за иновације услуга у превозу путника железницом одржан је 7. маја у седишту Међународне железничке уније (UIC), на којем је дат кратак преглед утицаја генеративне вештачке интелигенције (AI) у домену путовања и туризма. Учесници су радили на развоју следећих тема за железничку индустрију:

1. На које начине би железнице могле да примене генеративну вештачку интелигенцију како би побољшале искуство путника?
2. Који су потенцијали коришћења генеративне вештачке интелигенције за помоћ запосленима у раду и унапређењу оперативне ефикасности?
3. Како UIC може олакшати међународне иницијативе за оријентацију и подршку железницама на њиховом путу ка примени генеративне вештачке интелигенције?

На састанку су приказани практични примери, аутоматизовано креирање путовања на основу профила путника, као и планирање путовања засновано на одговорима вештачке интелигенције. Примером су обухваћени главни ризици и изазови који се односе на примену генеративне AI током превоза путника железницом. Учесницима су приказани и резултати недавне студије, по питању склоности путника да комуницирају преко апликација генеративне AI у вези планирања, резервације и добијања информативне помоћи приликом путовања из пет европских земаља.

Аустријске железнице (ÖBB) одржале су презентацију под називом „На путовању са вештачком интелигенцијом“, где је дефинисано пет главних поља деловања: 1. препознавање дигиталне одговорности, 2. остваривање пословних могућности, 3. савладавање промена на пољу рада, 4. развијање AI компетентности, и 5. пружање услуга из поменуте области. Компанија намерава да побољша искуство корисника уз помоћ вештачке интелигенције, али истовремено схвата да се интеракције купаца разликују по сложености и емоционалности. Емоционалне потребе купаца се често боље решавају људском пажњом. Због тога се дигиталне интеракције различито процењују у зависности од групе корисника.

Софтверски модели који имају за циљ побољшање одржавања пруге предвиђањем кварова, често су пристрасни због оскудности података о дефектима. Када је у питању израда анализе протока путника, Уредба о општој заштити података у ЕУ стриктно ограничава употребу личних и биометријских података.

На крају састанка, представници компаније **FS Technology**, из Групе италијанских железница, представили су истраживање „Нови приступи за оптимизацију железничког саобраћаја“ и платформу која укључује модул за симулацију, са модулом који спроводи правила рада, затим модул који креира окружење за учење, и модул за визуелизацију који подржава одлуке које доносе запослени у железници.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/psg-innovation-workshop-on-transforming-the-passenger-experience-with>

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (СЕР), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖИВЕ ПРОМЕНЕ У КОМПАНИЈАМА УЗ СПРОВОЂЕЊЕ ЗЕЛЕНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

Стручњаци Института Михајло Пупин били су 17. маја домаћини радионице „Како покренути одрживе промене у вашој компанији спровођењем зелене трансформације“. Циљ ове радионице је скретање пажње компанијама на унапређење одрживог пословања и повећање енергетске ефикасности.

На дневном реду радионице креативно су обрађене следеће теме са задацима за решавање:

- Зелена трансформација и њене користи, регулаторни оквир и Зелена агенда за Западни Балкан са задатком да се идентификују изазови и прилике зелене трансформације у пословању компаније.
- Циркуларна економија и одрживо пословање, са задатком да се изаберу циркуларне праксе које одговарају пословању компаније.
- Енергетска ефикасност и одрживи ланци снабдевања, са задатком да се идентификују применљиве стратегије енергетске ефикасности за пословање компаније.
- Примена дигиталних технологија у зеленој транзицији, са задатком да се идентификују дигитални алати и технологије применљиве на зелену транзицију компаније.

Šta je Zelena Transformacija?

✓ Definicija:

Proces prelaska na održive poslovne prakse koje **minimiziraju** uticaj na okolinu i **promovišu održivi razvoj**.

Regulatorni okvir za zelenu tranziciju

Lokalni i regionalni propisi

- **Zelena agenda za Zapadni Balkan:** Inicijativa usmerena na promociju održivog ekonomskog rasta u regionu kroz implementaciju ekoloških standarda i praksi.
- **Nacionalni zakoni i propisi:** Specifični zakoni koji regulišu emisiju, otpad, upotrebu energije i druge aspekte održivog poslovanja.

На радионици су у име Инфраструктуре железнице Србије учествовале колеге из Одељења за заштиту животне средине и Центра за међународне послове.

САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ STAFFER ПРОЈЕКТА

STAFFER
EUROPEAN RAIL SKILLS ALLIANCE

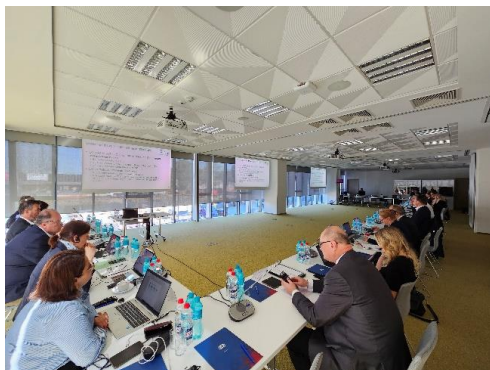
менторског програма који представља један од пилот пројеката.

У мају су одржана три састанка у вези са *STAFFER* пројектом. Два састанка су се односила на Радни пакет 6 у контексту европског начина размишљања, диверзитета и језика, приликом којих су разматрани остварени напредак и планиране активности, као и радионица која је одржана током полугодишњег састанка. Дискутовало се и о организацији средњорочног састанка за потребе

Одржан је и дводневни полугодишњи састанак у организацији Универзитета у Ђенови. Током састанка су изнете информације о тренутним активностима и пилотима у оквиру задатака на пројекту. Пилот пројекти обухватају области образовања и обука, на средњим и високим нивоима, као и области прекограничне сарадње и комуникације. Поред тога, било је речи о дугорочној стратегији и акционом плану за железнички сектор и препорукама за политику. У оквиру посебног сегмента изнете су информације у вези са управљањем пројектом, као и наредни кораци.

Учесници су имали прилику да чују излагање проrektора Универзитета, као и гостујућих говорника испред Генералног директората Европске комисије за мобилност и саобраћај. На састанку су име Инфраструктуре железнице Србије учествовали представници Центра за међународне послове.

130. САСТАНАК CER ГРУПЕ ДИРЕКТОРА ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

CER група директора за људске ресурсе одржала је јубиларни 130. састанак 17. маја 2024. године у седишту Пољских железница (PKP) у Варшави. На састанку је било речи о Директиви 2007/59/ЕС о машиновођама, евиденцији времена рада и одмора код машиновођа и мобилног особља, социјалном дијалогу у оквиру железничког сектора (SSD), пројекту „Жене на железници (WIR)“, као и о пројекту за унапређење вештина запослених у железничком сектору (STAFFER).

Састанак је започет дискусијом о Директиви о машиновођама, а пре свега о предностима и манама увођења енглеског језика као јединственог оперативног језика, или као додатног оперативног језика на железници. Разматране су опције коришћења софтверских алатки којима би се подржала комуникација између особља превозника и управљача инфраструктуре. Дискусија о евиденцији времена рада и одмора обухватила је ставове CER-а и ETF-а. ETF предлаже увођење централизоване евиденције времена рада и времена одмора у оквиру које би се подаци о радном статусу и времену одмора машиновођа у Европској унији прикупљали у реалном времену. Машиновође у оквиру управљача инфраструктуре би свакако биле изузете из оваквог система вођења евиденције. У склопу тачке *Секторски социјални дијалог – робни саобраћај*, наглашена је потреба да се железнички робни саобраћај учини атрактивнијим за запослене, имајући у виду значај квалификованих радника и социјалну димензију.

Такође је било речи и о даљем развоју пројекта „Жене на железници“. CER и ETF су 5. новембра 2021. године, потписали споразум којим се потписнице обавезују на дефинисање и примену политике о родној равноправности и диверзитету. У склопу пројекта додељује се и награда за жене на железници. Манифестација доделе награда ће се одржати 25. септембра у оквиру *Innotrans* сајма. Том приликом ће се одржати и догађај-ручак под називом „Жене у области мобилности“.

У оквиру тачке дневног реда *STAFFER* представљен је кратак резиме пројекта, као и текућих и будућих активности. Подсећања ради, у питању је један од највећих пројеката у сегменту развоја вештина који финансира Европска комисија.

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. и Саобраћајни факултет Универзитета у Београду су учесници овог пројекта. На састанку CER групе директора за људске ресурсе су у име Инфраструктуре железнице Србије учествовали менаџер за људске ресурсе и заједничке послове и представница Центра за међународне послове.

